

**Порядок проведення перевірок
органами податкової служби
у відповідності до Податкового кодексу України,
Закону України «Про міліцію» та
Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність»
за місцезнаходженням платника податку**

Перевірки податковими органами за місцезнаходженням платника податку (виїзні перевірки) можуть бути плановими, позаплановими та фактичними.

В направленні на перевірку повинні бути зазначені: дата видачі, найменування органу державної податкової служби, реквізити наказу про проведення відповідної перевірки, найменування та реквізити суб'єкта (об'єкта), перевірка якого проводиться (прізвище, ім'я, по батькові фізичної особи - платника податку, який перевіряється), мета, вид (планова або позапланова), підстави, дата початку та тривалість перевірки, посада та прізвище посадової (службової) особи, яка проводитиме перевірку, підпис керівника органу державної податкової служби або його заступника, що скріплений печаткою органу державної податкової служби (ст. 81 ПК).

Тривалість перевірки суб'єктів малого підприємництва не повинна перевищувати 10 робочих днів (ст. 82 ПК).

При проведенні перевірок посадові особи мають право отримувати копії фінансових та господарських документів, але їм **заборонено вилучати оригінали** первинних фінансово-господарських, бухгалтерських та інших документів, за винятком випадків, передбачених кримінально-процесуальним законом (ст.85 ПК).

За результатами перевірки у разі відсутності порушень складається довідка, у разі встановлення порушень складається акт (ст.86 ПК), які підписуються посадовими особами податкової служби і надаються для підпису підприємцю або його уповноваженій особі. Відмова платника податків від підписання акту не звільняє його від обов'язків, тому найкраще перед підписом зазначити «із запереченнями, які додаються (або будуть направлені)» та поставити дату отримання акту.

Заперечення можуть бути направлені до податкового органу протягом п'яти робочих днів із дня отримання акту, в них можна зазначити бажання підприємця прийняти участь в розгляді заперечень. Податковий орган зобов'язаний розглянути заперечення протягом п'яти робочих днів за участі платника податків (за його бажанням) та в присутності керівника відповідного податкового органу.

Працівникам податкової міліції забороняється брати участь у проведенні планових та позапланових виїзних перевірок, якщо такі перевірки не пов'язані з веденням оперативно-розшукових справ або розслідуванням кримінальних справ, порушених стосовно таких платників податків (ст.78 ПК).

Планові перевірки проводяться не частіше одного разу на рік, з повідомленням підприємця під розписку за 10 календарних днів до початку проведення перевірки (ст. 77 Податкового кодексу України). **Допускати до планової перевірки підприємці зобов'язані** посадових осіб державної податкової служби **за умови** попереднього отримання ними повідомлення про проведення за 10 днів перевірки та при пред'явленні податківцем направлення на таку перевірку (ст.81 ПК).

Позапланові перевірки здійснюються у разі настання однієї з обставин:

- за наслідками перевірок інших платників податків або отримання податкової інформації виявлено факти, що свідчать про можливі порушення платником податків податкового, валютного та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на органи державної податкової служби, якщо платник податків не надасть пояснення та їх документальні підтвердження на обов'язковий письмовий запит органу державної податкової служби протягом 10 робочих днів з дня отримання запиту;
- платником податків не подано в установлений законом строк податкову декларацію або розрахунки, якщо їх подання передбачено законом;
- платником податків подано органу державної податкової служби уточнюючий розрахунок з відповідного податку за період, який перевірявся органом державної податкової служби;
- виявлено недостовірність даних, що містяться у податкових деклараціях, поданих платником податків, якщо платник податків не надасть пояснення та їх документальні підтвердження на письмовий запит органу державної податкової служби протягом десяти робочих днів з дня отримання запиту;
- платником податків подано в установленому порядку органу державної податкової служби заперечення до акта перевірки або скаргу на прийняте за її результатами податкове повідомлення-рішення, в яких вимагається повний або частковий перегляд результатів відповідної перевірки або скасування прийнятого за її результатами податкового повідомлення-рішення у разі, коли платник податків у своїй скарзі (запереченнях) посилається на обставини, що не були досліджені під час перевірки, та об'єктивний їх розгляд неможливий без проведення перевірки. Така перевірка проводиться виключно з питань, що стали предметом оскарження;
- розпочато процедуру реорганізації юридичної особи (крім перетворення), припинення юридичної особи або підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця, порушено провадження у справі про визнання банкрутом платника податків або подано заяву про зняття з обліку платника податків;
- платником подано декларацію, в якій заявлено до відшкодування з бюджету податок на додану вартість, за наявності підстав для перевірки, визначених у розділі V цього Кодексу, та/або з від'ємним значенням з податку на додану вартість, яке становить більше 100 тис. гривень.
- щодо платника податку подано скаргу про ненадання таким платником податків податкової накладної покупцю або про порушення правил заповнення податкової накладної у разі ненадання таким платником податків пояснень та документального

підтвердження на письмовий запит органу державної податкової служби протягом десяти робочих днів з дня його отримання;

- отримано постанову суду (ухвалу суду) про призначення перевірки або постанову органу дізнання, слідчого, прокурора, винесену ними відповідно до закону у кримінальних справах, що перебувають у їх провадженні;

- органом державної податкової служби вищого рівня в порядку контролю за діями або бездіяльністю посадових осіб органу державної податкової служби нижчого рівня здійснено перевірку документів обов'язкової звітності платника податків або матеріалів документальної перевірки, проведеної контролюючим органом нижчого рівня, і виявлено невідповідність висновків акта перевірки вимогам законодавства або неповне з'ясування під час перевірки питань, що повинні бути з'ясовані під час перевірки для винесення об'єктивного висновку щодо дотримання платником податків вимог законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на органи державної податкової служби. При цьому повинно бути розпочато службове розслідування або порушено кримінальну справу стосовно посадових осіб органу державної податкової служби нижчого рівня, які проводили документальну перевірку зазначеного платника податків;

- у разі отримання інформації про ухилення податковим агентом від оподаткування виплаченої (нарахованої) найманим особам (у тому числі без документального оформлення) заробітної плати, пасивних доходів, додаткових благ, інших виплат та відшкодувань, що підлягають оподаткуванню, у тому числі внаслідок неукладення платником податків трудових договорів з найманими особами згідно із законом, а також здійснення особою господарської діяльності без державної реєстрації. Така перевірка проводиться виключно з питань, що стали підставою для проведення такої перевірки.

Перед проведенням позапланової перевірки платника податків посадові особи податкових органів **зобов'язані надати йому під розписку** копію наказу керівника органу про проведення документальної позапланової перевірки (ст.78 ПК).

Фактична перевірка здійснюється без попередження платника податків виключно на підставі наказу керівника органу податкової служби, копія якого до початку перевірки під розписку повинна бути вручена платнику податків або його уповноваженому представнику. Фактична перевірка може бути ініційована за наявності однієї з таких обставин (ст. 80 ПК):

- у разі коли за результатами перевірок інших платників податків виявлено факти, які свідчать про можливі порушення платником податків законодавства щодо виробництва та обігу підакцизних товарів, здійснення платником податків розрахункових операцій, ведення касових операцій, наявності патентів, ліцензій, свідоцтв про державну реєстрацію та інших документів, контроль за наявністю яких покладено на органи державної податкової служби, та виникає необхідність перевірки таких фактів;

- у разі отримання в установленому законодавством порядку інформації від державних органів або органів місцевого самоврядування, яка свідчить про можливі порушення

платником податків законодавства, контроль за яким покладено на органи державної податкової служби, зокрема, щодо здійснення платниками податків розрахункових операцій, ведення касових операцій, наявності патентів, ліцензій, свідоцтв про державну реєстрацію та інших документів, контроль за наявністю яких покладено на органи державної податкової служби, виробництва та обігу підакцизних товарів. Перед проведенням перевірки з цієї підстави може бути проведена контрольно-розрахункова операція (ст.20 ПК);

- письмового звернення покупця (споживача), оформленого відповідно до закону, про порушення платником податків установленого порядку проведення розрахункових операцій, касових операцій, патентування або ліцензування;
- неподання суб'єктом господарювання в установленій законом строк обов'язкової звітності про використання реєстраторів розрахункових операцій, розрахункових книжок та книг обліку розрахункових операцій, подання їх із нульовими показниками;
- отримання в установленому законодавством порядку інформації про порушення вимог законодавства в частині виробництва, обліку, зберігання та транспортування спирту, алкогольних напоїв та тютюнових виробів та цільового використання спирту платниками податків;
- у разі виявлення за результатами попередньої перевірки порушення законодавства з питань, визначених у пункті 75.1.3;
- у разі отримання в установленому законодавством порядку інформації про використання праці найманих осіб без належного оформлення трудових відносин та виплати роботодавцями доходів у вигляді заробітної плати без сплати податків до бюджету, а також здійснення фізичною особою підприємницької діяльності без державної реєстрації.

Під час проведення перевірки посадовими особами, які здійснюють таку перевірку, може проводитися хронометраж господарських операцій. За результатами хронометражу складається довідка, яка підписується посадовими особами органу державної податкової служби та посадовими особами суб'єкта господарювання (ст.81 ПК).

При відсутності направлення на перевірку Ви маєте право не допустити перевіряючих до перевірки (ст. 81 ПК), але при цьому необхідно скласти акт про не допуск в зв'язку з відсутністю направлення. В акті необхідно зазначити дату, місце, прізвище Ваше та перевіряючі, а також вказати двох свідків, які жодним чином з Вами не пов'язані і які розпишуться в акті під тим, що перевіряючі не мали направлення. Цей акт необхідно скласти як мінімум в двох екземплярах.

В разі наявної оперативно-розшукової або кримінальної справи працівники міліції мають право проводити контрольні закупівлі та приймати участь у перевірці суб'єктів підприємницької діяльності. При цьому у справах з питань оподаткування такі повноваження має тільки податкова міліція (ст. 8 ЗУ Про оперативно-розшукову діяльність). Податкова міліція ж має право приймати участь у перевірці виключно

тоді, коли оперативно-розшукова чи кримінальна справи порушені щодо того підприємця, якого хочуть перевірити (ст. 78 ПК).

Без заведення оперативно-розшукової справи проведення оперативно-розшукових заходів забороняється (ст. 9 ЗУ Про оперативно-розшукову діяльність). У постанові про відкриття оперативно-розшукової справи зазначаються місце та час її складання, посада особи, яка виносить постанову, її прізвище, підстава та мета заведення оперативно-розшукової справи. Органи міліції вправі приступити до проведення перевірки суб'єктів господарської діяльності за умови наявності направлення на перевірку, в якому зазначаються дата його видачі, назва підрозділу міліції, мета, вид, підстави, дата початку та дата закінчення перевірки, посади, звання та прізвища посадових осіб підрозділу міліції, які проводитимуть перевірку. Направлення на перевірку є дійсним за умови наявності підпису керівника підрозділу міліції, скріпленого печаткою органу міліції (ст.9 ЗУ Про міліцію).

Громадяни України мають право одержати від органів, на які покладено здійснення оперативно-розшукової діяльності, письмове пояснення з приводу обмеження їх прав і свобод та оскаржити ці дії (ст.9 ЗУ Про оперативно-розшукову діяльність).

Розділ V

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ВИМОГ ЦЬОГО ЗАКОНУ

Стаття 17. За порушення вимог цього Закону до суб'єктів господарювання, які здійснюють розрахункові операції за товари (послуги), за рішенням відповідних органів державної податкової служби України застосовуються фінансові санкції у таких розмірах:

- 1) у разі встановлення протягом календарного року в ході перевірки факту: проведення розрахункових операцій з використанням реєстраторів розрахункових операцій або розрахункових книжок на неповну суму вартості проданих товарів (наданих послуг); не проведення розрахункових операцій через реєстратори розрахункових операцій з фіскальним режимом роботи; невідповідності суми готівкових коштів на місці проведення розрахунків сумі коштів, зазначеній у денному звіті, а в разі використання розрахункової книжки - загальній сумі продажу за розрахунковими квитанціями, виданими з початку робочого дня; нероздрукування відповідного розрахункового документа, що підтверджує виконання розрахункової операції, або проведення її

без використання розрахункової книжки на окремому господарському об'єкті такого суб'єкта господарювання:

вчинене вперше - 1 гривня;

вчинене вдруге - 100 відсотків вартості проданих з порушеннями, встановленими цим підпунктом, товарів (послуг);

за кожне наступне вчинене порушення - у п'ятикратному розмірі вартості проданих з порушеннями, встановленими цим підпунктом, товарів (послуг);

{ Пункт 1 статті 17 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2156-III ([2156-14](#)) від 21.12.2000; в редакції Закону N 2756-VI ([2756-17](#)) від 02.12.2010 }

{ Пункт 2 статті 17 виключено на підставі Закону N 2756-VI ([2756-17](#)) від 02.12.2010 }

3) двадцять неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - у разі невикористання при здійсненні розрахункових операцій у випадках, визначених цим Законом, розрахункової книжки або використання незареєстрованої належним чином розрахункової книжки чи порушення встановленого порядку її використання, або незберігання розрахункових книжок протягом встановленого терміну;

{ Пункт 3 статті 17 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2156-III ([2156-14](#)) від 21.12.2000; в редакції Закону N 2756-VI ([2756-17](#)) від 02.12.2010 }

4) двадцять неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - у разі невиконання щоденного друку фіскального звітної чеку або його незберігання; { Пункт 4 статті 17 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2156-III ([2156-14](#)) від 21.12.2000; в редакції Закону N 2756-VI ([2756-17](#)) від 02.12.2010 }

5) десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - у разі якщо контрольну стрічку не надруковано або не створено в електронній формі на реєстраторах розрахункових операцій або не збережено контрольну стрічку протягом трьох років, або виявлено спотворення даних про проведені розрахункові операції, інформація про які міститься на контрольній стрічці, створеній в електронній формі; { Пункт 5 статті 17 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2156-III ([2156-14](#)) від 21.12.2000; в редакції Закону N 2756-VI

(2756-17) від 02.12.2010 }

6) п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - у разі проведення розрахункових операцій через реєстратори розрахункових операцій без використання режиму попереднього програмування найменування, цін товарів (послуг) та обліку їх кількості; (Пункт 6 статті 17 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2156-III (2156-14) від 21.12.2000)

7) десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - у разі порушення встановленого у пункті 1 статті 9 порядку проведення розрахунків через каси підприємств, установ і організацій, в яких ці операції повинні проводитися з оформленням прибуткових і видаткових касових ордерів та видачею відповідних квитанцій, підписаних і завірених печаткою у встановленому порядку, або у разі порушення порядку оформлення розрахункових і звітних документів при здійсненні продажу проїзних і перевізних документів на залізничному (крім приміського) та авіаційному транспорті; (Пункт 7 статті 17 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2156-III (2156-14) від 21.12.2000)

8) ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - у разі застосування при здійсненні розрахункових операцій реєстратора розрахункових операцій, в конструкцію чи програмне забезпечення якого внесені зміни, не передбачені конструкторсько-технологічною та програмною документацією виробника за умови відсутності чи пошкодження пломби центру сервісного обслуговування. { Пункт 8 статті 17 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2156-III (2156-14) від 21.12.2000; в редакції Закону N 2756-VI (2756-17) від 02.12.2010 }

Стаття 18. У разі порушення встановленого цим Законом порядку виконання операцій з купівлі-продажу іноземної валюти, до уповноважених банків та суб'єктів господарювання, що здійснюють свою діяльність на підставі агентських угод з уповноваженими банками, за рішенням відповідних органів державної податкової служби України застосовуються фінансові санкції у таких розмірах:

1) ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - у разі непроведення розрахункових операцій через реєстратор розрахункових операцій, нероздрукування розрахункового документа, що підтверджує виконання операції з купівлі-продажу іноземної валюти, або проведення операції на неповну суму коштів;

2) ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - у разі застосування при здійсненні розрахункових операцій незареєстрованого, неопломбованого або опломбованого з порушенням встановленого порядку реєстратора розрахункових операцій;

3) ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - у разі невідповідності даних розрахункових документів, що підтверджують здійснення операцій з купівлі-продажу іноземної валюти, даним їх других примірників та/або даним фіскального звіту;

4) п'ятикратного розміру суми, на яку виявлено незбіг, - у разі перевищення суми готівкових коштів або іноземної валюти на місці проведення операцій над сумою коштів, яка зазначена у фіскальному звіті;

5) п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - у разі застосування при здійсненні операцій з купівлі-продажу іноземної валюти реєстратора розрахункових операцій, в який внесено зміни в програмно-технічні засоби, що реалізують фіскальні функції.

Стаття 19. До суб'єктів господарювання, що реалізують для застосування у сферах, визначених цим Законом, реєстратори розрахункових операцій з числа включених до Державного реєстру реєстраторів розрахункових операцій, в конструкцію чи програмне забезпечення яких внесені зміни, не передбачені конструкторсько-технологічною та програмною документацією виробника, за рішенням відповідних органів державної податкової служби України застосовується фінансова санкція у розмірі п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожний реалізований реєстратор розрахункових операцій, при цьому вартість реалізованої продукції повертається покупцю, а реалізована продукція підлягає конфіскації.

Стаття 20. До суб'єктів господарювання, що здійснюють реалізацію товарів, які не обліковані у встановленому порядку, застосовується фінансова санкція у розмірі подвійної вартості необлікованих товарів, які не обліковані за місцем реалізації та зберігання, за цінами реалізації, але не менше десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

{ Стаття 20 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2156-III (2156-14) від 21.12.2000; в редакції Закону N 2746-III (2746-14) від 04.10.2001; із змінами, внесеними згідно із Законом N 2756-VI (2756-17) від 02.12.2010 }

{ Статтю 21 виключено на підставі Закону N 2756-VI (2756-17) від 02.12.2010 }

{ Статтю 22 виключено на підставі Закону N 2756-VI (2756-17) від 02.12.2010 }

{ Статтю 23 виключено на підставі Закону N 2756-VI (2756-17) від 02.12.2010 }

Стаття 24. У разі встановлення контролюючими органами факту внесення не передбачених конструкторсько-технологічною та програмною документацією виробника змін у конструкцію чи програмне забезпечення належним чином опломбованого реєстратора розрахункових операцій, до центра сервісного обслуговування, який здійснює технічне обслуговування і ремонт цього реєстратора, застосовується фінансова санкція у розмірі трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. (Стаття 24 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2156-III (2156-14) від 21.12.2000)

Стаття 25. Суми фінансових санкцій, які визначені статтями 17-24 цього Закону, підлягають перерахуванню суб'єктами господарювання до Державного бюджету України в десятиденний термін з дня прийняття органами державної податкової служби України рішення про застосування таких фінансових санкцій.

(Дію статті 25 зупинено на 2003 рік згідно із Законом N 380-IV (380-15) від 26.12.2002; дію статті 25 зупинено на 2004 рік згідно із Законом N 1344-IV (1344-15) від 27.11.2003; дію статті 25 зупинено на 2005 рік згідно із Законом N 2285-IV (2285-15) від 23.12.2004; із змінами, внесеними згідно із Законом N 2505-IV (2505-15) від 25.03.2005)

Стаття 26. Посадові особи та працівники торгівлі, громадського харчування та сфери послуг, а також посадові особи уповноважених банків та суб'єктів господарювання, що здійснюють свою діяльність на підставі агентських угод з уповноваженими банками з операцій купівлі-продажу іноземної валюти, за порушення вимог цього Закону притягуються органами державної податкової служби України до адміністративної відповідальності згідно з

законом.

Стаття 27. Особи, які внесли непередбачені конструкторсько-технологічною та програмною документацією виробника зміни у конструкцію чи програмне забезпечення реєстраторів розрахункових операцій, що можуть призвести до знищення чи зміни накопичених даних про розрахункові операції за товари (послуги) або даних про операції з купівлі-продажу іноземної валюти, притягаються до відповідальності згідно з законом. (Стаття 27 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2156-III ([2156-14](#)) від 21.12.2000)

Стаття 28. У разі встановлення при застосуванні реєстратора розрахункових операцій виробничих дефектів в його конструкції чи програмному забезпеченні, які не дозволяють спотворювати інформацію про обсяг розрахункових операцій чи обсяг операцій з купівлі-продажу іноземної валюти, що заноситься до фіскальної пам'яті, виробник зобов'язаний за власні кошти усунути ці дефекти у кожному із реалізованих реєстраторів розрахункових операцій.

Стаття 29. У разі встановлення при застосуванні реєстратора розрахункових операцій виробничих дефектів в його конструкції чи програмному забезпеченні, які дозволяють спотворювати інформацію про обсяг розрахункових операцій чи обсяг операцій з купівлі-продажу іноземної валюти, яка заноситься до фіскальної пам'яті, до виробника чи постачальника цього реєстратора за рішенням органів державної податкової служби України застосовується фінансова санкція у розмірі п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. При цьому такі реєстратори підлягають конфіскації, виробник або постачальник зобов'язаний повернути їх вартість суб'єкту господарювання, а зазначена модель реєстратора розрахункових операцій у встановленому порядку виключається з Державного реєстру реєстраторів розрахункових операцій.